

4.

Ka 'hei rawa ai, e hika!
 Ko Ruawharo⁸ te ritenga i te tipua,
 E maka noa ra i ana potiki e,
 Tu noa i te one ko Matiu,⁹ ko Makaro
 Ko moko tua raro ki tawhaiti e
 Ki Ngaruroro¹⁰ ra, ko Rangatira,¹¹ i.

HE WHAKAMARAMA:

- ¹Te Waiwhero.—He kahikatea kei Otohi, e tata ana ki Te Whaiti; he kaihua.
- ²Whakatane.—Ehara i te Whakatane nui i a Ngati-awa ra, engari kei ko atu o Te Whaiti, ko te kainga kei reira a Te Uruti.
- ³Puka.—Mo te pukapuka. Pepa, ko te kupu pakeha e mohiotia nei. Ka mohiotia iho no te wa tuhituhi pukapuka nei tenei waiata.
- ⁴haka.—He ingoa tangata no te kainga i reira nei a Te Uruti.
- ⁵Te Uruti.—Ko te tamahine a Mihi-ki-te-kapua.
- ⁶Te Whangaromanga.—Kei te Onepoto, kei Waikaremoana.
- ⁷Haumapuhia.—He korero ahua roa to tenei. Ko Maahu te tipuna i noho ki Wai-kotikoti, i Wairau-moana, he whanga kei te pito hauauru o Waikaremoana. Kaore ano he moana i tera wa, engari kei te tuawhenua tonu. Ka moe i a Kau-ariki ka whanau ko Haumapuhia. Ka noho, ka pakeke; ka tonoa e Maahu te tamaiti me te taha ki te kawewai i te Puna-a-Taupara. Na, ka turi te tamaiti ra. Ko te riringa o Maahu, ka rumakina a Hau ki roto i te puna ra. I reira ka whakataniwha a Hau, ka tomo, ka kori haere i raro i te whenua; na, koia te moana nei a Waikare-moana, me ona kokonga maha, he koringa no Haumapuhia kia puta. Ko te koringa whakamutunga, he whai ki te moana, ka tomo i Te Whangaromanga; na kei reira te rua i kuhu mai ai, puta mai ko Waikare-taheke, e whangai mai na i te whare mahi hiko a te Kawanatanga. No te putanga mai ki te aoturoa, ka whakakohatutia. Na kei reira e takoto ana, ko te pane ki raro, ko nga kuha e toro whakarunga ana.
- ⁸Ruawharo.—He tipuna mai no Hawaiki, no runga i a Takitimu i noho ki Te Mahia.
- ⁹Matiu, Makaro.—He ingoa no etahi motu e rua kei te Whanganui-atara, e kiia nei ko Poneke. Ko te korero he tamahine, ki etahi he iramutu no Kupe. Ko te korero a Te Matorohanga e penei ana: "Ko nga motu e rua i te Whanganui-a-Tara ra ko Matiu, ko Makaro, he mea tapa na nga tamahine a Kupe ko o raua ingoa, hei whakamaharatanga ki to raua na taenga mai ki tenei motu." Ko te ingoa pakeha o Matiu ko Some's Island, ko to Makaro ko Ward's Island.
- ¹⁰Ngaruroro.—Ko te awa i Heretaunga.
- ¹¹Rangatira.—He toka taniwha kei te wahapu o Ahuriri.

18.—HE WAIATA KUATAU.

NA MIHI-KI-TE-KAPUA (Tuhoe).

Ko tenei waiata na Paitini Wi Tapeka ano i korero ki a Te Peehi. Kei nga takiwa nei e waiatatia ana, a, ahakoa he poto, he waiata e rite ana ma te tangata ngakau mahara. E rua ano nga whiti kei roto i te pukapuka a Te Peehi o nga waiata na Paitini i korero ki a ia; engari kei tetahi ano o ana pukapuka tetahi o nga whiti, ara ko te whiti tuarua i raro nei.